

Bedrijvige gemeenten in een dynamisch gebied

Barneveld en Scherpenzeel liggen in een sociaal-economisch dynamisch gebied. In een onderzoek in de periode 2005-2018 naar 25 indicatoren op het gebied van demografie, economie, woningmarkt, arbeidsmarkt en welvaart komt Barneveld op 5 en Scherpenzeel op 42 van alle Nederlandse gemeenten op het gebied van sociaal-economische dynamiek. De gemeenten in de hele Regio Food Valley scoren in het algemeen hoog. De regio is op dit gebied te vergelijken met de regio's rond Zwolle, Eindhoven en enkele vooroplopende Randstadregio's.

Economische structuur

De regio rondom Barneveld en Scherpenzeel verschaft veel werkgelegenheid. In Barneveld zijn er per 1.000 inwoners tussen 15-64 jaar zo'n 958 banen beschikbaar. In Scherpenzeel ligt dit met 818 banen per 1.000 inwoners al lager, maar nog steeds boven het landelijk gemiddelde van 792 banen per 1.000 inwoners. De grote economische sector van Scherpenzeel is de handel. 42% van de banen bevindt zich in die sector, de sector die daarna volgt met 23% van de banen is de industrie. Hiermee wijkt Scherpenzeel af van de landelijke verdeling van de sectoren. Barneveld lijkt veel meer op de landelijke verdeling van het aantal banen per sector. Daar is de grootste sector de zakelijke dienstverlening (26,9%), gevolgd door de collectieve dienstverlening (25,9%). Toch volgt de gemeente Barneveld niet altijd de landelijke trend in toe en afnamen in de verschillende sectoren, zo is de industriector al een aantal jaren dalende in Nederland, maar stijgt deze sector in Barneveld. Daarnaast stijgt het aantal banen in Barneveld. Het aantal banen in Scherpenzeel stijgt ook, maar minder hard dan in Barneveld en met af en toe een terugval.

Ruimte en bereikbaarheid als kernfactoren

Scherpenzeel ligt niet naast de snelweg, maar is via de N224 en de N802 met respectievelijk de A12 en de A30 verbonden. De N224 is belangrijk als regionale ontsluitingsweg en loopt van Zeist naar Arnhem. De afstand naar een oprit van de dichtstbijzijnde snelweg A12 is redelijk lang en voert onder meer over de rondweg van Woudenberg in het westen en Renswoude in het oosten. Voor de relatief talrijke bedrijven in de transport en logistiek in Scherpenzeel zijn de N224 en de N802 belangrijk voor de bereikbaarheid van de bedrijven. De gemeente Scherpenzeel heeft twee bedrijventerreinen: 't Zwarte Land en Hogekamp Oost, van respectievelijk 35 en 6 hectare. Daarnaast ontwikkelt de gemeente Scherpenzeel 't Zwarte Land II, een nieuw bedrijventerrein. Het grootste bedrijf van de gemeente Scherpenzeel is VION Scherpenzeel.

Barneveld ligt op een strategische locatie en is goed bereikbaar via de A1, de A30 en de A12. In de gemeente Barneveld wordt naast de bestaande bedrijventerreinen nog een aantal nieuwe bedrijventerreinen gerealiseerd, te weten de Harselaar-Zuid (34 hectare) en het Columbiz park (direct aan de A1). Daarnaast heeft de gemeente Barneveld ook een aantal bestaande bedrijventerreinen zoals, de Harselaar, de Harselaar-Oost en de Valk. De ontwikkeling van de nieuwe bedrijventerreinen wordt regionaal afgestemd en vastgelegd in het regionaal programma werklocaties (RPW). Het bedrijf met de meeste medewerkers binnen Barneveld is de Generaal Kootkazerne.

Economisch beleid

De *Regio Food Valley* heeft in haar Strategische Agenda 2030 vastgesteld dat ze in het bijzonder wil bijdragen aan het oplossen van vraagstukken rondom voedsel en voedselproductie die wereldwijd, maar ook op regionaal niveau spelen. De manier waarop we nu met voedselproductie en voedsel omgaan, eist zijn tol van milieu, bodem en de gezondheid van mensen. De ambitie is om in 2030 een topregio te zijn op het gebied van landbouw en voeding, ingebed in een regio waar mensen

aantoonbaar gezonder zijn, graag wonen, ondernemen en innoveren en waar circulair werken gewoon is. De Strategische Agenda van de Regio wordt niet alleen economisch geladen, maar bij het streven naar economische impact wordt ook rekening gehouden met de impact op ecologisch en sociaal kapitaal. Uitgangspunt is dat het één niet ten koste gaat van het andere. Het volgende plaatje geeft de speerpunten en kernthema's voor de komende periode:

Barneveld heeft in haar Strategische Visie in 2016 uitgangspunten neergelegd voor het economische beleid onder het motto "Economische Kracht; antwoord op een veranderende economie":

- Wij willen optimaal gebruik maken van de Europese netwerken voor de stimulering van innovatie waarbij de samenwerking tussen het bedrijfsleven, kennisinstituten en de overheid voorwaarde is.
- We zetten in op groei van de werkgelegenheid.
- Wij profileren ons met de kernsectoren agrofood en transport & distributie, inclusief de bijbehorende ketenpartners. En hebben bijzondere aandacht voor groeisectoren zoals ICT.
- Wij werken aan extra vestigingsruimte voor bedrijven en aan faciliteiten om de aantrekkelijkheid als vestigingsplaats te versterken.
- Voor de agro-food-keten willen wij een sterke partner zijn in de regio FoodValley en voorop lopen in innovatie en verduurzaming van voedselsystemen en waardevermeerdering van het agrarisch product.
- We kiezen ook voor uitbouw van recreatie en toerisme, waarbij de profilering plaatsvindt als onderdeel van de Veluwe promotie. Er is ruimte voor vernieuwing ten behoeve van toekomstbestendige verblijfsrecreatie.
- Voor de detailhandel werken wij aan aantrekkelijke geconcentreerde winkelcentra in Barneveld en Voorthuizen, waarbij wij meewerken aan differentiatie in branchering en voorzieningen afgestemd op bijzondere doelgroepen.
- Wij zetten in op begeleiding en ontwikkelen van ondernemersvaardigheden en passende werklocaties voor ZZP-ers.

De gemeente Barneveld komt in de regel hoog voor op de jaarlijkse landelijke lijsten “beste MKB-gemeente” en “economische toplocaties”. Ligging, bereikbaarheid, ruimtelijke mogelijkheden, ondernemerszin en een actief gemeentelijk beleid zijn hiervoor de belangrijkste succesfactoren.

Scherpenzeel heeft het economisch beleid niet expliciet vastgelegd in de afgelopen jaren.

Belangrijkste speerpunten zijn de ontwikkeling van de bedrijventerreinen en de centrumontwikkeling. In de Strategische Visie 2030 is economie niet specifiek een speerpunt, maar wordt wel benoemd als mededragers van de leefbaarheid en de vitaliteit van het dorp. Belangrijk strategisch aandachtspunt is de afweging met groen/open ruimte binnen de grenzen van de gemeente.

Economie in de 3 varianten

In het onderzoek naar de drie varianten voor de versterking van de bestuurskracht van Scherpenzeel kijken we naar 3 varianten:

1. Een zelfstandig Scherpenzeel (die op onderdelen kan samen werken met andere gemeenten) en zelfstandig Barneveld
2. Een zelfstandig Scherpenzeel, dat voor alle samenwerkingstaken zich richt op Barneveld (en daar later mogelijk ook een keer 1 gemeente mee kan gaan vormen)
3. Een nieuw gevormde gemeente Barneveld-Scherpenzeel per 1-1-2023.

Bij een verandering van de bestuurlijke verhoudingen ondervinden bedrijven niet per se direct gevolgen, met name omdat de Regio Foodvalley hierin sturend is. Wel leggen de beide gemeenten andere accenten in hoe zij lokaal aanvulling geven aan de regionale ambities. Bij een gemeentelijke herindeling zal het economisch beleid waar mogelijk geharmoniseerd worden, maar blijft tegelijkertijd ook ruimte voor invulling per kern. Dit is in grote mate afhankelijk van afspraken die gemaakt worden tussen de gemeenten.

Resumerend:

- De Regio Foodvalley is voor zowel Scherpenzeel als Barneveld een belangrijk verband waarin economische afspraken en ontwikkelingen worden gemaakt.
- Qua sociaal-economische dynamiek scoren zowel Barneveld als Scherpenzeel goed in de landelijke vergelijking.
- De economische activiteiten in Barneveld zijn verdeeld over de sectoren, waar in Scherpenzeel de handel het grootste aandeel heeft.

Mogelijke stellingen/bespreekpunten themabijeenkomst economie:

- De verdere ontwikkeling van de economie vraagt fundamentele keuzes ten aanzien van ruimtegebruik en afweging met natuur, groen en wonen
- Scherpenzeel en Barneveld kunnen veel hebben aan elkaar op economisch gebied; fuseren dus.
- De economie trekt zich niet veel aan gemeentegrenzen. Voor de economie maakt het niet uit hoe het bestuur georganiseerd is.